

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 20. Neophytorum vexatores castigantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

deretur, vinculis soluta, ad escas sylvestres quærendas cum aliis captivis, deficiente viatico, ire permilla est. Puellæ hac specie libertatis inescatæ, & insuper infame servitium detestatæ, in mentem venit, benè se facturam, si de fugâ cogitaret. Unica fororcula inter prædones relicta conceptum fugæ desiderium perturbabat; dumque animo pensitaret quid sibi conducibilius foret, an sui solius libertas, an fororis in captivitate confortium; hanc videt ad pabulandum etiam emissam rectâ ad se venire, communicatoque consilio, ambæ per ingentem inanemque centum leucarum solitudinem, tygribus & feris panè tantum perviam, densis nemoribus per intervalla horridam, adolescente uno utriusque nepote (qui se illis ita instigante Deo conjunctum venerat) comitante, fugam è vestigio arripuerunt. Noctu incedebant, nocturni horrores, quam diurni calor patientiores. Ab trito itinere consultò deflectebant, ne prædones vestigia sua telegentes è fuga revocarent. Solent Gualachi, Indorum ferocissimi, per hæc deserta loca aut venando, aut latrocinando excurrere, quorum manus noctu silendo progredientes feliciter evasere. Post pauculos dies radicibus ignotis & tenerioribus arborum foliis victitandum illis fuit. Post mensem integrum ad Urvaicam tandem vitibus defectissimi pervenere, in cujus littore cymbam reperere non multò magis quam trium capacem, rimas undequaque agentem; quibus pingui limo obductis, sine remo & velo, sine gubernaculo & duce, se secundo flumine labi permisere. Processerant aliquantulum, quando alteram cymbam longè vident adverso fluvio totis remis ascendere, cujus gubernator ambarum fororum pater erat, qui paulò antequam hæc contingerent cum uxore & filiis ex eadem servitute Mbororeum transfugerat, & gratiæ baptismalis factus particeps alios jam, ut ejusdem boni consortes fierent, cum Apostolicis excursoribus per diversa loca repentinus animarum indagator investigabat. Puellæ cymbam hanc Mamalucorum esse arbitantes à fluminis cursu declinavere, & manibus pro palmulis utentes, patris manus, quem maximè quæritabant, in littorales sylvas dilapsæ, evitare: Mbororensibus, & ambarum patre, diu quæsitâ prædâ frustratis, eò unde venerant redire coactis. Sed fugientes puellæ in alterum ejusdem consilii excursorum manipulum paulò post incurere, à quibus se non gravatè portari concedentes, eo temporis momento Mbororeum ingressæ sunt, quò earum pater ex utili licitaque piratica redibat: qui ut filias & nepotem vidit, agnovitque, uberrimè primùm flere, deinde carissimum ternionem expansis ulnis amplecti, tantâ teneritudine, tantaque gestientis animi significatione, cœpit, ut omnes incolas ad rei novitatem acciverit: inter quos utrarumque puellarum mater accurrens, nescia suæ felicitatis, ut coram se perspexit, quas sine dubitatione hostium prædam esse noverat, diu sibi credere noluit; donec palpsans & oculos fricans, somniique suspensionem deponens, supra quam dici potest tenerimè filias ab se genitas amplexa est. Nec fratres minori alacritate sorores exceperunt; omnibus simul insperatissimo occursum attonitis. Nostri Patres advenas ad templum doctrinâ & moribus Christianis imbutos, non diu post solemnè pompâ Baptismo initiavere. Denique parentes in grati animi testimonium carissima pignora MARIÆ Cœli Reginae, afflictorum alylo, conceptis piisque verbis dedicavere.

*De fugâ de-
liberant.*

*Cymbam re-
periunt.*

*Ab patre suo
declinant.*

*Et ab matre
sua agno-
scentur.*

*Baptizan-
tur.*

CAPIT
XX.
Neophyto-
rum vexato-
res casti-
gantur.

*Perfidia præ-
mium.*

POTENS Urvaicæ Casiquius Religioni Christianæ, adeoque Societati infensus, amicitiam cum prædonibus idè iniverat, ut utrique noceret; & eò processerat odium, ut aliquoties perforarit navim, in qua navigabat, multis è popularibus suis per summam perfidiam prædonibus traditis. Mamaluci, injustæ utilitati velificantes, in incitamentum continuandæ perfidiæ hominem inani potestatis titulo totius Urvaicæ, circumfluentiumque fluminum dominatorem, tradito ducali baculo, suâ, hoc est nullâ, autoritate, acclamavere: qui umbratili dignitate ferox, per plures annos ingentibus damnis Neophytorum nostrorum finibus illatis, non parum rem Mamalucorum auxit. Donec tandem, exigui perfidiæ pretii pertæsus, turpi amicitiae nuncium remittens, cum fidissimis satellitibus fugam capefferet: è qua retractum, proditorisque suspicione insimulatum, & nequicquam antiqua servitia obrudentem, Mamaluci obruncarunt; dæmonum more, qui obsequia

sibi

sibi ab mortalibus præstita acerbitate suppliciorum compensant. Cæsiquius alter, protervâ calumniandi prurigine, & corporis enormissimâ mole famosus, jactantiâ, quâ etiam multum pollebat, Patres nostros ad necem, & præstantissimas Christianorum scæminas ad libidinem, destinare solebat, affirmans se non quieturum quoadulque Urvaicæ & Paranæ colonias evertisset. In cujus loquacitatis vindictam, Deo irato, tandem pœnas dedit: nam eo die, quo insolentissimè in nostros debacchatus fuerat, Mamaluci uxorem ejus crudeliter trucidârunt, & eodem fermè tempore dum nescio quid in sylvis agitaret, crux sibi fregit. Ad inconditos læsi hominis clamores accurrere Mbororœenses Indi, illac iter facientes, qui indubiè sumpsisset de notissimo sycophanta supplicium, nisi unus è Sociis, illac quoque fortè permeans, vindices manus repressisset, docens malum bono à Christianis rependi debere. Jussit itaque hominem ad oppidum deferri, ubi cum Catechesi mansuetudine imbutus, ex lupo, Sacramentorum ope, ovis effectus est. Japeïvenses exploratores aliquot familias, nomen Christo daturas, in oppidum suum induxerunt. Neophytus adolescens Gualachum, ab tygride laceratum, in sylva Sacramentali aquâ legitimis verbis, quæ sæpius à Patribus dum sacristam ageret inaudierat, abluit: & pauculi alii ex eadem natione Fidem profitentes Baptismum meruerunt. Apud Paranenses & Urvaicenses, Socii hoc anno bis mille & septingenta circiter capita sacro Fonte immersere.

*Sycophanta
pœna.*

*Bis mille &
septingenti
baptizantur.*

**CAPUT
XXI.**

*De Alfonso
Nieto de
Herrera.*

1643.

*Vocatio ejus
ad Religio-
num.*

*Heroicum
factum.*

*Cœlitus com-
pensatum.*

*Lemures Di-
vi Ignatii
ope abacti.*

CORDUBENSIS Collegii rem familiarem non parùm minuit infesti aëris inter-
peries, pecoribus æquè ac hominibus infesta, sed auxit Alfonso Nieto de Her-
rerâ, variis in republicâ functi muneribus, in Societatem nostram admissio, qui
septuagenario duobus annis minor, quadraginta post uxoris mortem diebus, do-
natis viginti millibus ducatorum, frater noster effectus est. Magnum momentum
attulit tam sano consilio ejus nepos & hæres, nuper ex Europa advectus, qui co-
gitabundum senem adoratus, candidè aperuit, se institutæ navigationis pertæsum,
pro adeptione bonorum aded incertorum, imposterum ad portum vela velle ver-
tere, ad quem, æternorum spe, JESU Societas invitaret. Ad hæc, lacrymis ob-
ortis, in amplexum nepotis bonus senex ruens, & se eadem consilia agitare pro-
fessus, unanimi consensu Societatem nostram illicò ambierunt, & obtinuerunt.
Quamquàm altiùs ego arbitror petendam esse hujus vocationis originem. Nam
ante annos plures, cum noster Alfonso honestissimum in republica locum tenens,
ab nobili viro temerè alapâ percussus, non sine verborum injuria, fuisset, & Ma-
gistratus percussorem in tetrum carcerem plectendum duci jussisset, nihilque pro-
piùs esset quàm ut deformaretur: Alfonso Nietus, post spectatam domi nostræ in
Cruce pro hostibus suis orantis effigiem, ita permotus est, ut in gemitus & lacrymas
effusus, comitantibus pluribus civibus, ad carcerem convolârit, ubi ad hostis
pedes provolutus, traditis in ejus manus litis adornatæ instrumentis, non ante desti-
tit, quàm ab magistratu indemnitate impetraret; palam professus, si quid multæ
pecuniariæ pro delicto reus solvere juberetur, se pro eo soluturum. Vix domum
se receperat, quando ad eum confluxere gratulationis ergò Episcopus, & urbis
primores, egregium factum prout merebatur in cœlum extollentes. Nec parcum
fuit cœlum in cohonestando homine, & bonus Jesus creditus est ided senem
septuagenario proximum in Societatem suam vocasse, quod se heroicæ patien-
tiæ imitatorum habuisset: & optimus vir perseveravit partem inter JESU Socios
locum illustribus, virtutibus usque ad mortem exornare. Antequam Societati
JESU se manciparet Divum Ignatium senserat beneficium. Infesti lemures susque
deque domi ejus omnia habebant, lapidum iteratâ jactatione molestissimi, quo-
rum importunitatis iocose impatiens, è Divi Francisci familiâ Monachus, qui tum
bono seni aderat consolator, inquietis geniis improperat parcitatem, identidem
dicens, si lapides projicere vellent, tales demum essent, quales Cholcalensis in Pe-
ruviâ argentifodina, ducentas leucas distita, pateret. Nec mora, ingentem lapidem
argenteis venis & cortice varium, vi magnâ ejaculantur, non sine omnium stupore:
ob id adhibitis sacro-sanctis Ecclesiæ imprecationibus, syngrapha tandem D. Ignatii

infestæ